

Britannian malli

- palveluiden vastaan-ottajasta oman elämän päähenkilöksi?

Britanniassa on jo pitkään kehitetty palvelusuunnittelua, jossa lähtökohtana on **ihminen**, hänen vahvuutensa ja tarpeensa. Tällaisen palvelusuunnittelun nimi on ”**Person Centred Planning**”.

Yksilökeskeinen palvelusuunnittelu pohjaa yksilön vahvuuksiin, tarpeisiin ja omaan käsitykseen hyvästä elämästä. Tavoitteena on, että tukea tarvitsevilla henkilöillä on itsellään valta päättää omasta elämästään.

Oman elämän hallinnan kannalta on hyvin tärkeää, että palvelusuunnittelun lähtökohtana on ihminen itse, hänen toiveensa ja tarpeensa (=yksilökeskeinen suunnittelu). Palvelusuunnittelu ei voi lähteä siitä, mitä palveluita on tarjolla ja mikä niistä jollain lailla voisi soveltua kullekin tukea tarvitsevalle (palvelulähtöinen järjestelmä).

Jotta tukea tarvitsevan henkilön oma päätävä valta elämästään toteutuisi käytännössä, Britit kehittivät systeemin nimeltä ”**Self-Directed Support**”. Näin:

Henkilön esittelyn ja tarpeiden pohjalta hänelle myönnetään tietty summa rahaa eli oma budjetti palveluiden hankkimista varten. Tämän talousarvion puitteissa henkilöllä itsellään (ja/tai perheellä) on täysi päätävä valta siitä, mitä palveluita hankkivat.

Onnistumisen kannalta on luonnollisesti hyvin tärkeää, että budjetti on realistinen ja mahdollistaa riittävän tuen hankkimisen.

Lue lisää:

inControl www.in-control.org.uk

Palveluiden suunnittelu www.supportplanning.org

Esimerkkejä palveluiden järjestämisestä henkilökohtaisen budjetin avulla

Joe sai henkilökohtaisen budjetin 18-vuotiaana, nyt hän on 21. Hänen äitinsä hoitaa budjettijärjestelyt. Joe fanittaa heviä ja soittaa kitaraa. Osa Joen budjetista käytetään avustajien palkkoihin, kuvassa Joe avustajansa kanssa konsertissa.

Mitchell on 16-vuotias ja hänellä on avustustarpeen lisäksi monenlaisia sairaanhoidollisia tarpeita (esim. happilaitteet, letkuruokinta). Mitchell on ensimmäinen henkilö Britanniassa, jolle on myönnetty ”henkilökohtainen terveydenhoitobudjetti”. Budjettia hallinnoi hänen äitinsä, joka saa tukea joukolta ihmisiä, joita kutsutaan nimellä ”Mitchell's Trust”. Budjetin avulla Mitchell asuu kotonaan ja hänelle on palkattu ammattitaitoiset hoitajat.

Oliverilla on hyvin harvinaisen sairaus, jonka seurauksena hänen liikuntakykynsä heikkenee. Muutaman vuoden kuluttua hän ei enää kykene kävelemään. Oliverin palvelusuunnitelmaan kirjattiin (mm.) tarve päästä liikkumaan ulkona perheen kanssa ja ilman perhettä.

Alla esimerkki Oliverin suunnitelmasta.

Budjetin avulla Oliverille (mm.) hankittiin erityispolkupyörä ja palkattiin pyöräilyavustajia, joita löytyi paikallisista pyöräilyharrastajista.

Koottu Jaatinen, vammaisperheiden monitoimikeskus ry:n jäsenkirjeistä 5/2008 ja 9/2009 – www.jaatinen.info
Lähteet: Kehitysvammaisten palvelusäätiön järjestämä opintomatka inControl-järjestöön Britanniassa 10/2008 ja luento/Nic Crosby inControl –järjestöstä Majalla 3.9.2009.